

Hezkuntza arloan jokabidea
kudeatzeko zailtasunak dituzten
ikasleekin esku hartzeko
oinarriak

EDUKIEN LABURPENA

Testuingurua: portaeraren kudeaketaren zailtasunak.

Ezagutzea

Krisialdian esku hartzea

Esku-hartzea

Prebentzioa

Gela barruan eta kanpoan, taldeko eta banakako esku-hartze desberdinak

Oinarritzkoak eta egonkorak diren harremanak ezinbestekoak dira prebenitzeko eta esku-hartzeko.

EZAGUTZEA

LAGUNGO Fundazioa

Album Digital

Familia

Klaseko
kideak eta
lagunak

Umea

Irakasleak,
beste heldu
esanguratsuak

KONTUAN IZATEKO

- **Eboluzio integrala:** adimenaren, emozioen, harremanen eta moralaren garapena.
 - Pertsonalitatearen garapena (norberaren barneko mundua).
 - Gure inguruan dugun munduaren ikuspuntua.

- Eboluzio honetan oso garrantzitsua da lehenengo urteetan gure gurasoekin (zaintzaile nagusiarekin batez ere) daukagun harremana = “apego”.

Beharra

Sentsazioa

Portaera

Helduaren
erantzuna

Pentsamenduak

Portaera

Emozioak

BIZI GUNEAK

ARLO RAZIONALA	KONSZIENTEA	Garun kortikala Iragana-orainaldia-Geroa	BURUA
ARLO EMOZIONALA	PREKONSZIENTEA	Garun linbikoa Iragana- orainaldia -emozioak	BULARRA
BIZI GUNEA	INKONSZIENTEA	Oinarrizko garuna Orainaldia	SABELA

NOLAKO ARAZOAK SORTZEN DIRA?

- Egonezina, amorrua.
- Ziurtasun-gabezia (askotan dena kontrolatzeko behar bezala agertzen da, edo nartzisismo hutsa bezala).
- Ezintzasuna ingurukoekin beste era batean harremanak izateko
- Gatazkaren bidez arretaren bilaketa
- Zailtasunak hausnartzeko: burmuineko gune kortikalaren blokeoa.

NOLAKO ARAZOAK SORTZEN DIRA?

- Harremanak:
 - Ez dituzte bere burua eta emozioak ondo ezagutzen
 - Ez dituzte besteen sentimenduak edo emozioak ezagutzen enpatia falta.
 - Besteen beharra.

NOLAKO ARAZOAK SORTZEN DIRA?

- Arauak betetzeko arazoak.
 - Esperientzia: konstantzia gabekoa, alde batetik beldurra-sumisioa, beste aldetik, onargarritasuna.
 - Familian autoritatea diktadura bezala bizi izaten da. Zabaltzearen beharra dute (mugimenduaren bitartez).
 - Ez dute bere barneko kontrola.

EBALUAKETA

- “Mundua ez da ona”.
 - Fantasia eta errealitatea nahasi ahal dituzte.
 - Ukapen mekanismoa. Ez dute onartzen bere jokabidea.

PREBENITZEA

LAGUNGO Fundazioa

Album Digital

ZERTAZ ARITUKO GARA?

- Autoritatea
- Diagnostikoa gelan
- Lotura-pertsona
- Krisialdien prebentzioa

AUTORITATEA

“Pertsona batek beste batengatik edo talde batean duen eragin maila”

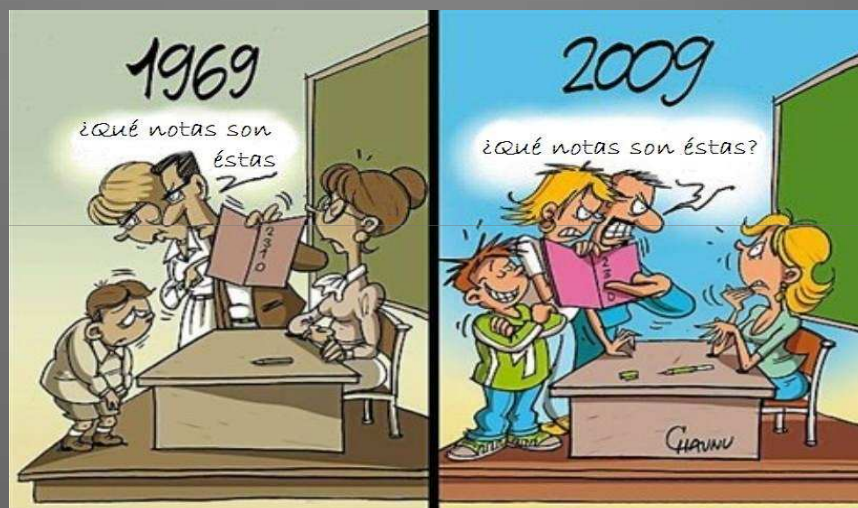
Ze ikuspuntutik autoritate kontzeptua eraikitzen dugu?

Eraikitako autoritatea– Bizi izandako autoritatea

AUTORITATEA

- Zer gertatzen ari da autoritatearekin gure gizartean?

- Zer gertatzen ari da autoritatearekin eskolan?

AUTORITATE MOTA

- 1.- Pertsona baten karisman oinarritua, estrategia psikologika ezberdinak erabiltzen dira besteen pertsonen errespetua eta legitimitatea lortzeko . Harridura sortzen du
- 2.- Tradizioan oinarritua, “gauzak beti horrla izan dira eta horrela jarrituko behar dute izaten”. Askotan autoritate mota hau herentziaz transmititzen diren gauzekin gauzatzen da, erlijioekin ere lotuta dago.
- 3.- Egintza razional batean oinarritua; era honetan onartzen dira guztion artean erabakitako gauzak gizarte demokratiko batean, adibidez.

AUTORITATE-PERTSONA BEZALA KOKATZEA

- Harremanean oinarritu, loturarekin eraiki behar da autoritatea.

- Jakin behar da zein erlazio duten autoritatearekin hauexek:
 - Profesionalak
 - Ikasleak

DIAGNOSTIKOA GELAN

- Gehitzen duen edo baztertua den begirada
- **Non ipintzen dugu begirada** → sintoman aurreiritziak
→ Nortasunaren eraikuntzan duen eragina ↓
- Eskola diagnostikorako oinarria
- Diagnostikoa orientazioa da
- Diagnostikoen eboluzioa

ERREFERENTZIA-HEZITZAILEA (LOTURA-PERTSONA)

- Portaera erregulatzeko zailtasunak dituen ikaslea aztertuta,

Nor da bere erreferentzia-hezitzailea eskolan?

ERREFERENTZIA-HEZITZAILEA

Tutorea

Beste hezitzaile
espezializatuak

Disziplina
anitzeko esku-
hartzea
(Intervención
multidisciplinar)

Tutorea

- Autoritate funtzioa
- Gelako dinamikak ezagutu eta kontrolatzen ditu
- Banakako eta taldeko beharrak ezagutzen ditu
- Bere taldearekiko erabaki hezigarriak koordinatzen ditu

Beste hezitzaile espezializatuak

- Zailtasunak dituen ikaslea zaintzeko laguntza ematen du
- Ikaslearen berezitasunak sakonago ezagutzen ditu

ERREFERENTZIA-HEZITZAILEA

(Bolea,
A.Gallardo)

KONFIDANTZAREN LOTURA:

- Heziketa harremanaren oinarria
- Konfidantza guneak sortzea: heziketa-harreman positiboak izan daitezkeen lekuak.

BIZIKIDETZAREN GUNE KOMUNA

- Adierazpen pertsonalerako guneak
- Partaide izateko sentimendua indartzea

Portaera erregulatzeko oinarriak

HAUSNARTZEKO

- 1.- “Aztertu ezagutzeko ” ikasleen egoera
“Jokabidea argitu” vs “Jokabidea justifikatu”
- 2.- Itxaropenen arregulazioa “kurrikulum paraleloa”
- 3.- Egintza profesionalaren bihurketa
- 4.- Eskolako testuinguruko antolaketa “Institutuaren bihurketa”

KRISIALDIEN PREBENTZIOA

- Hezitzaile taldearen esku-hartzea funtzionatzeko **gakoak** :

Enpatia

Aurresangarritasuna eta mugak

Iraunkortasuna

- Hezitzaile taldearen **lan koordinatua**: prebenitzeko eta elkar zaintzeko.
- **Eskolako lotura-pertsona.**

ENPATIA

- Ikasleari gertatzen ari zaiona ulertzea.
- Mezu enpatikoa transmititzea:
 - “Une honetan _____(urduri, haserre eta abar) zaudela ulertzen dut. Halere, ziur nago ahalegina egin dezakezula adi egoteko”.
 - “Zuretzat ez da batere erraza niri kasu egitea. Dena dela, azalpena ondo jarraitzeko zuk kasu egitea behar dut”.

ENPATIA

- Horrelako esaldiak ez dira enpatikoak:
 - “Ume hau beti dago berdin”, “Molestatu besterik ez du egiten”
- Honen barne ere badugu bere mugak eta sendotasunak ezagutzea, azken hauek indartuz.
 - Zertan da ona gure ikaslea?

AURRESANGARRITASUNA ETA MUGAK

- Jarrera negatiboak mugak ipini eta positiboak indartu behar dira. Jokabidea-aldaraztea.
- Saioak estrukturatu behar dira, horrela ikasleak jakingo du zer gertatuko den eta ez dira sorpresarik egongo.

IRAUNKORTASUNA

- “Egiten duzunagatik ere, nik hemen jarraituko dut, zu hezitzeko. Baina egiten duzuna axola zait”.
- “Niretzako garrantzitsua zara, pertsona bezala, zure jokabideetatik harantz”.

ESKU-HARTZEA

LAGUNGO Fundazioa

Album Digital

ESKU HARTZE MOTAK

- Egonkorra den esku hartzea, krisialdia prebenitzeko eta eguneroko portaera hobetzen du.
- Krisialdietan esku hartzea.

ESKU HARTZE EGONKORRA

- Irizpide nagusiak :
 - Oinarrizko jarrerak: egonkortasuna, iragarritasuna eta ziurgabetasuna.
 - Kordinazioa: lantalde txikia.
 - Ikaslearekin lotura bermatzeko pertsona bat.
 - Ziurtasun lekuak sortu: hasieran bere erreferentzia pertsonarekin.
 - Ikaslearen jokabidea aldatzeko plangintza.

ESKU HARTZE PROPOSAMENAK

- Egunaren hasieran, egungo programazioaren birpasoa egin.
- Sortu ahal diren aldaketak komentatu.
- Une berezietan (jaiak, txangoak, e.a.) errepikatu ondo azalpenak dena argitu arte.

BARETASUNARAKO HEZIKETA

- Krisialdi aurreko proposamenak.
Helburua da, ikasleak ikastea erlajatzten.
Horretarako teknika ezberdinak irakatsiko dizkiogu
 - Tximeleta.
 - Dantza.
 - Dordoka.

Tximeleta

- Umeei azaltzen zaie lasaiago sentitzeko arkiteta bat edo jolas bat egingo dugula. Haiek, gero, behar dutenean erabili ahal izango dute.
- Arnasketa sakon batzuk egingo ditugu, haiek lasaitzeko.
- Gurutzatuko ditugu eskuak besoen gainean eta eskatuko diegu gauza berdina egiteko. Hasten gara kolpeka, lehenengo alde bat eta gero bestea., erritmo ritmiko batekin.
- 15 segundo eta gero gelsitzen gara. Berriro errpikatuko dugu mugimendua. Musika lasaia lagungarria izan ahal da.

Dantza

- Lagungarria da giro lasaia sortzeko taldean.
- 3 urrats, kulunka adierazteko:
 - Atzetik oinak gurutzatu, taldearen erdira begiratzen.
 - Kulunkatzea alde batera eta bestera gegiratzen
 - Kulunka arina.

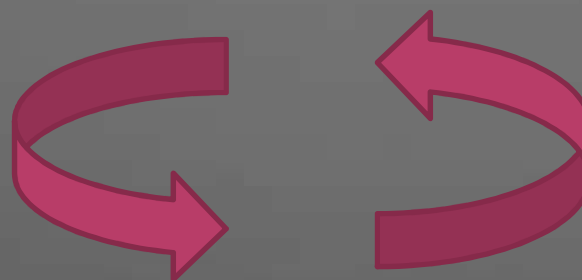
Dordoka

- Lehenengo urratsean, irakasten zaie umeei dordoka hitza entzutean begiak ixten, besoak gorputzari itsatsita ipintzen, burua jaitsi bizkarrai eragiten. Hauxe da, dordoka batek egiten duena bere maskorran sartzen denean.
- Bigarren urratsean, umeak ikasten du erlajutzen. Horretarako, gihar guztiak tenkatzen ditu dordokaren posizioan dagoen bitartean, gero gihar guztiak erlajutzen ditu.

KRISIALDIETAN ESKU-HARTZEA

Krisialdia: ikasle batek eragindako gatazka, normalean bizikidetzaren aurkako jokabide erronkari edo oldarkorraz.

Erdigune arrazionala

Erdigune emozionala

Bizi-erdigunea

KRISIALDIETAN ESKU-HARTZEA

- Botere borroka da. Gure jarrerak honelakoa izan behar du: “Zuretzako onena nahi dut, horregatik da hain garrantzitsua esandakoa zuk egitea”.
- Boterea izatea ez da gure helburua.
- Agian, borrokak guztiak ezin dira irabazi, ez ditugu indarrak guztiak galdu behar.
- Ondorioak atzera daitezke.

KRISIALDIETAN ESKU-HARTZEA

Krisia antzeman eta definitzea

Beharrezko esku-hartze maila zehaztea

Mailaren araberako esku-hartze mota aukeratzea

Esku-hartzearen aurreko erantzuna ebaluatzea

Ebaluazioa eta ondorengo lana

ESKU-HARTZE APROPOSAK

Arauk ez errespetatzea

Autoritate osasuntsua: arau argiak, aurretik jakinda eta ondorio hezigarriak.

Autoritatea maitasunarekin elkartuta.

ESKU-HARTZE APROPOSAK

Mundua leku txarra delaren ikuspuntua

Bere ikuspuntua ulertzen saiatuko gara: empatia.

Askotan ikuspuntu hori ez da gertatu dena, baina nola sentitzen den ulertzen saiatuko gara.

Beste ikuspuntu bat izatera lagunduko diogu.

ESKU-HARTZE APROPOSAK

Arazo baten aurrean:

- Zer gertatu da?
- Nola sentitu zara?
- Gure ikuspuntua edo besteon ikuspuntua erakustea.
- Besteak nola sentitu diren esatea.

ESKU-HARTZE APROPOSAK

Momentu edo gertaera batek umea emozionalki gainditzen du eta bere mekanismoak martxan jartzen dira: mugimendua.

Bere mekanismoak ulertu behar ditugu. Zigorra ez da beti erabili behar dena, askotan sariek eragin handiagoa dute. Eserita egoteko eskatu nahi badiogu, zerbait egiteko izan behar duela jakin behar dugu.

BEREHALAKO ERANTZUNA

- Beheko burmuinarekin (bizi gunea) enpatia prozesu batean sartzea.
 - Lasaitzeko hitzak eskaintzea ikasleari. Aurretik entrenatutako erlajazio teknikak martxan ipintzea.
- Martxan jarri goiko burmuina(gune emozionala).
 - Gertatutakoari buruz hausnartu, hitzak eman bizi izandakoari.

EUSTE FISIKO TEKNIKAREN ERABILPENA

- Ez dira erabili behar bakarrik heldu bat baldin badago
- Ikaslearentzat hurbila den pertsona batenagandik erabili behar dira
- Teknikak hauekin batera hitz baregarriak erabili behar dira

KRISIALDIAN ESKU HARTZEA - BARNE ZAINKETA

Funtzekoa da barne oreka egoera hauetan; krisialdiak, berez, desorekagarriak baitira:

- Fisikoki:

Elikadura zaindu

Kirola: serotoninaren aktibatzailea da
Atsadenaldia.

- Mentalki:

- Autoestimua eta barne onarpenal.
- Barne ezaguera: mugak, gaitasunak...
- Emozioen azterketa eta onarpena.

Oso garrantzitsua: lagunduta eta sostenitua sentitzea ikastetxe barruan.

“DISPOSITIBOAK”

- Eta gure eskolan, zer egin dezakegu?